

Position paper ten behoeve van het rondetafelgesprek op 13 juni 2024 in de Tweede Kamer over wetsvoorstel internationalisering in balans, 13 juni 2024

Prof. Dr. Ruben van Gaalen. Centraal Bureau voor de Statistiek

A. Reguliere cijfers over internationale studenten

Internationale studenten worden door het CBS gedefinieerd als studenten met een niet-Nederlandse nationaliteit en een niet-Nederlandse vooropleiding. OCW/DUO, de Vereniging Hogescholen (VH), de Universiteiten van Nederland (UNL) en de Inspectie van het Onderwijs hanteren dezelfde definitie.

Een veelgebruikt begrip als het gaat om internationale studenten is de **stayrate**: het aandeel internationale studenten dat na afstuderen in Nederland blijft. Het CBS publiceert hier geen cijfers over, omdat er sterke aanwijzingen zijn dat internationale studenten zich niet goed uitschrijven uit de BRP als ze Nederland verlaten. Dit leidt tot een overschatting van de stayrate.

1. Internationale studenten in het onderwijs

De StatLinetablel [Hoger onderwijs; internationale studenten, nationaliteit](#) bevat cijfers vanaf studiejaar 2005/'06 t/m 2023/'24 over het aantal in het hoger onderwijs ingeschreven internationale studenten naar geslacht en nationaliteit.

De StatLinetablel [Hoger onderwijs; internationale studenten, onderwijskenmerken](#) bevat cijfers vanaf studiejaar 2005/'06 t/m 2023/'24 over het aantal in het hoger onderwijs ingeschreven internationale en niet-internationale studenten naar geslacht, onderwijssoort (ho, hbo, wo), verblijfsjaar (eerstejaars, ouderejaars), opleidingsfase (bachelor, master) en studierichting.

2. Internationale studenten op de arbeidsmarkt

Het CBS maakt vijf StatLinetabellen waarin ho-uitstroomcohorten op de arbeidsmarkt gevolgd worden t/m 10 jaar na verlaten onderwijs. In drie van de vijf tabellen kunnen internationale studenten onderscheiden worden:

[Uitstromers ho; arbeidsmarktpositie na verlaten onderwijs](#) bevat cijfers vanaf uitstroomcohort 2006/'07 t/m uitstroomcohort 2020/'21 over de arbeidsmarktpositie (werk e/o uitkering) naar persoonskenmerken (geslacht, herkomstland, geboorteland, wel/niet internationale student), studierichting, diploma (wel/niet behaald, type diploma) en peilmoment.

[Uitstromers ho; arbeidskenmerken na verlaten onderwijs](#) bevat cijfers vanaf uitstroomcohort 2006/'07 t/m uitstroomcohort 2020/'21 over arbeidskenmerken (e.g. arbeidsrelatie, aantal werkzame uren) naar persoonskenmerken (geslacht, wel/niet internationale student), studierichting, diploma (wel/niet behaald, type diploma) en peilmoment.

[Uitstromers ho; uitkering na verlaten onderwijs](#) bevat cijfers vanaf uitstroomcohort 2006/'07 t/m uitstroomcohort 2020/'21 over uitkeringen (wel/geen uitkering(en), type uitkering) naar persoonskenmerken (geslacht, wel/niet internationale student), studierichting, diploma (wel/niet behaald, type diploma) en peilmoment.

Naast deze tabellen maken we in opdracht van het ministerie van OCW het dashboard [Arbeidsmarktkenmerken ho-uitstromers](#) waarin internationale studenten ook onderscheiden kunnen worden.

Publicaties

Het CBS heeft de volgende artikelen gepubliceerd over internationale studenten: [40 procent eerstejaars universiteit is internationale student | CBS, Waar komen internationale studenten in Nederland vandaan?](#), [Derde van internationale afgestudeerden blijft in Nederland om te werken](#). Ook zijn recent cijfers gemaakt waarin internationale studenten onderscheiden worden: [Wo-studenten eerstejaars opleiding-instelling; studiesucces, 2008-2022](#).

In studiejaar 2023/'24 kwamen 128 duizend studenten uit het buitenland (afgerond 16% tov 8% tien jaar eerder). Met name aan universiteiten steeg het aantal/aandeel: Naar 26% (wo-ba) en 28% (wo-ma). Deze studenten komen vooral uit Europese landen. Nederland heeft een relatief hoog aandeel internationale studenten, vergeleken met andere OECD-landen (<https://doi.org/10.1787/e13bef63-en>)

Van de afgestudeerde internationale studenten uit het studiejaar 2018/'19 had 32 procent een jaar na het behalen van het diploma werk in Nederland. Dit aandeel is groter dan in voorgaande jaren. Voorheen was het aandeel internationale studenten dat in Nederland bleef om te werken met ruim 20 procent relatief stabiel.

Het aandeel internationale studenten dat een jaar na het afstuderen in Nederland werkt, verschilt per studierichting. Afgestudeerden in de studierichting Dienstverlening (bijvoorbeeld Supply Chain Management) hebben een jaar later relatief vaak werk, net als afgestudeerden in de studierichtingen Informatica, Onderwijs en Techniek, industrie en bouwkunde. Van deze groep werken 4 op de 10 een jaar later in Nederland. Onder internationale studenten die afstudeerden in andere studierichtingen ligt het aandeel dat een jaar later in Nederland werkt tussen de 24 en de 31 procent.

Binnen de studierichtingen kan gekeken worden naar groepen opleidingen. Het aandeel werkenden was met name groot onder een aantal technische opleidingen. Zo is meer dan 60 procent van de afgestudeerde internationale studenten met een diploma in de groep Scheikundige technologie en procestechniek (zoals Chemical Engineering) een jaar later aan het werk in Nederland. En dat geldt ook voor opleidingen in de groep Elektronica en industriële automatisering. Ook afgestudeerde internationale studenten in de groepen Bouwkunde en civiele techniek, Transport en logistiek en Softwareontwikkeling en systeemanalyse zijn met ruim 50 procent vaker aan het werk in Nederland dan afgestudeerden uit andere groepen.

Management, bedrijfs- en personeelwetenschappen en Psychologie zijn populaire studiegroepen onder internationale studenten. Maar een jaar na het behalen van een diploma in deze richting, werkt minder dan een derde nog in Nederland.

B. Reguliere cijfers over Nederlanders die tijdelijk in het buitenland studeerden

We voeren het onderzoek **Learning Mobility (LM)** sinds 2017 uit, doelpopulatie vormen de recent gediplomeerden uit het hbo en wo en ook de gepromoveerden. Informatie over de gepromoveerden haalt CBS 5-jaarlijks uit Gepromoveerdenenquête (GPE). Het gaat om cijfers in het kader van een UOE verordening (Unesco, OECD en Eurostat). Op basis van de vragenlijst is daarnaast ook informatie beschikbaar over:

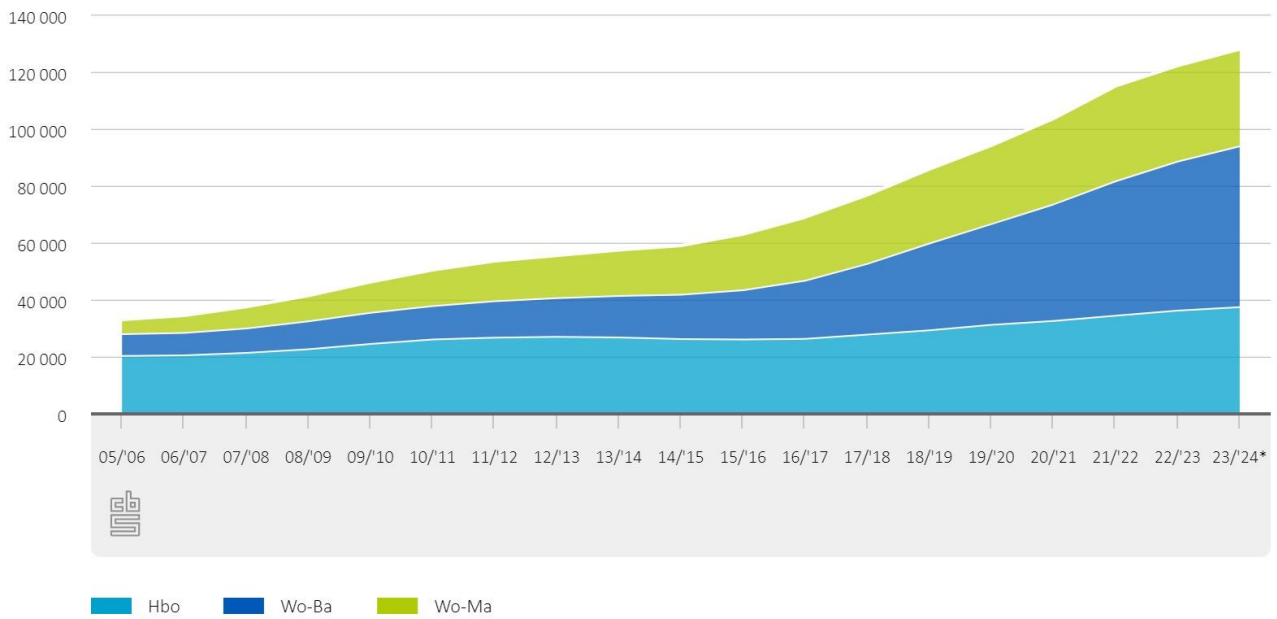
- Hoe vaak studenten in het buitenland zijn geweest voor hun studie
- Of ze een deel van hun studie online in het buitenland hebben gevolgd of zowel online als fysiek (blended), en om welke digitale activiteiten het dan ging,
- Of degenen die niet naar het buitenland zijn geweest, dit wel hebben overwogen en wat de redenen waren om niet te gaan
- Contacten met andere internationale studenten, of lokale bevolking
- Redenen om naar het buitenland te gaan, digitaal ervaring in het buitenland op te doen
- Welke vaardigheden ze daardoor geleerd hebben en in hoeverre ze de buitenland ervaring relevant vinden om te starten op de arbeidsmarkt
- Toekomstplannen (vervolgopleiding, plannen om voor een nieuwe opleiding naar het buitenland te gaan)
- Arbeidsparticipatie en relatie buitenlandervaring

Het veldwerk van het onderzoek vindt momenteel plaats.

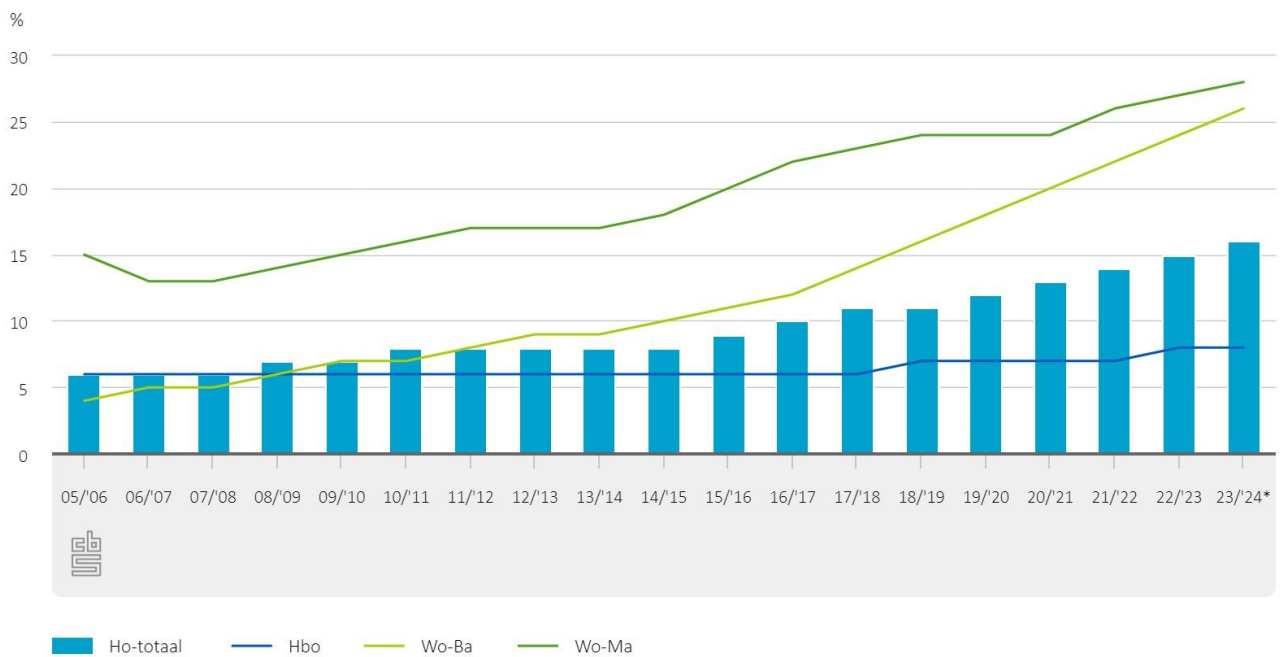
Publicaties

Er verscheen een bericht: [Studenten tijdens coronacrisis minder vaak naar buitenland | CBS](#). Voor OCW hebben er vragen meegelopen met het onderzoek, hiervoor is rapportages geschreven: [Internationale mobiliteit studenten in het hoger onderwijs | CBS](#). Dit is die op basis van het onderzoek in 2023, min of meer dezelfde rapportage is ook beschikbaar op basis van 2022. Planning is dat het CBS eind juni een StatLine tabel publiceert over studiepuntmobiliteit in het hoger onderwijs. Door de coronapandemie was de studiepuntmobiliteit de laatste jaren beduidend lager dan onder degenen die in studiejaar 2018/'19 hun diploma hebben behaald. Het moet blijken of weer een toename te zien zal zijn.

Internationale studenten

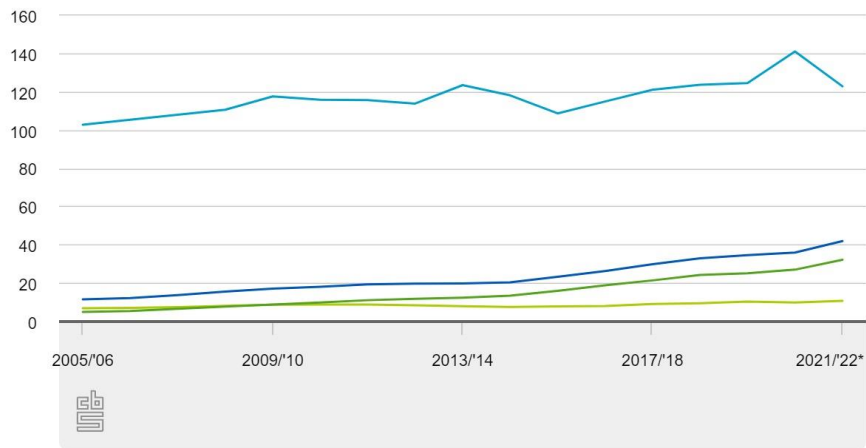

Internationale studenten (%)

Eerstejaarsstudenten

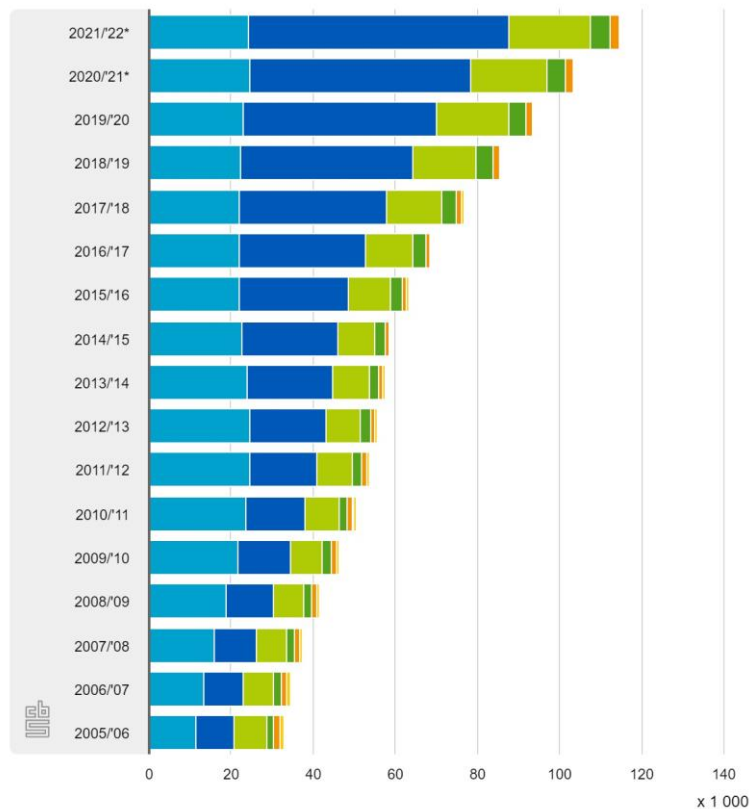
x 1 000

- Niet-internationale studenten: totaal hoger onderwijs
- Internationale studenten: totaal hoger onderwijs
- Internationale studenten: hbo
- Internationale studenten: universiteit

*voorlopige cijfers

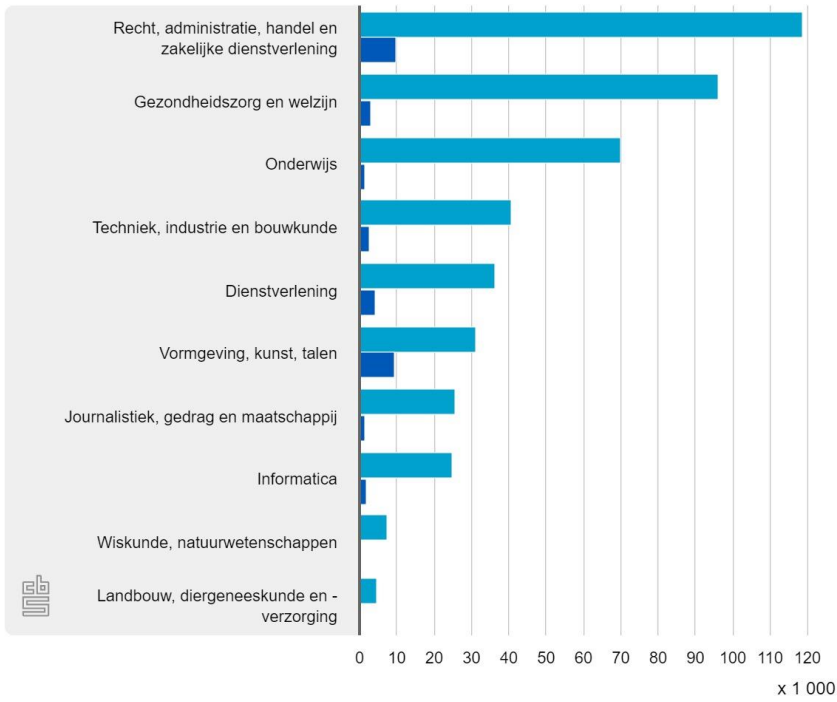
Nationaliteit internationale studenten

- Duitsland
- Europa (exclusief Duitsland)
- Azië
- Afrika
- Staatloos/onbekend
- Amerika
- Oceanië

*voorlopige cijfers

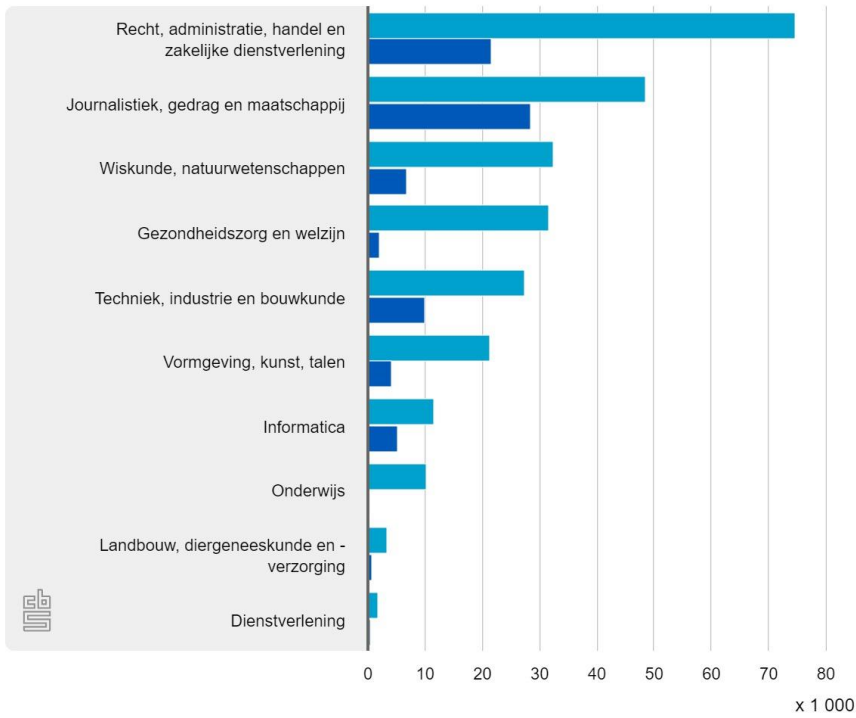
Ingeschrevenen hbo 2021/'22*

■ Niet-internationaal ■ Internationaal

*voorlopige cijfers

Ingeschrevenen universiteit 2021/'22*

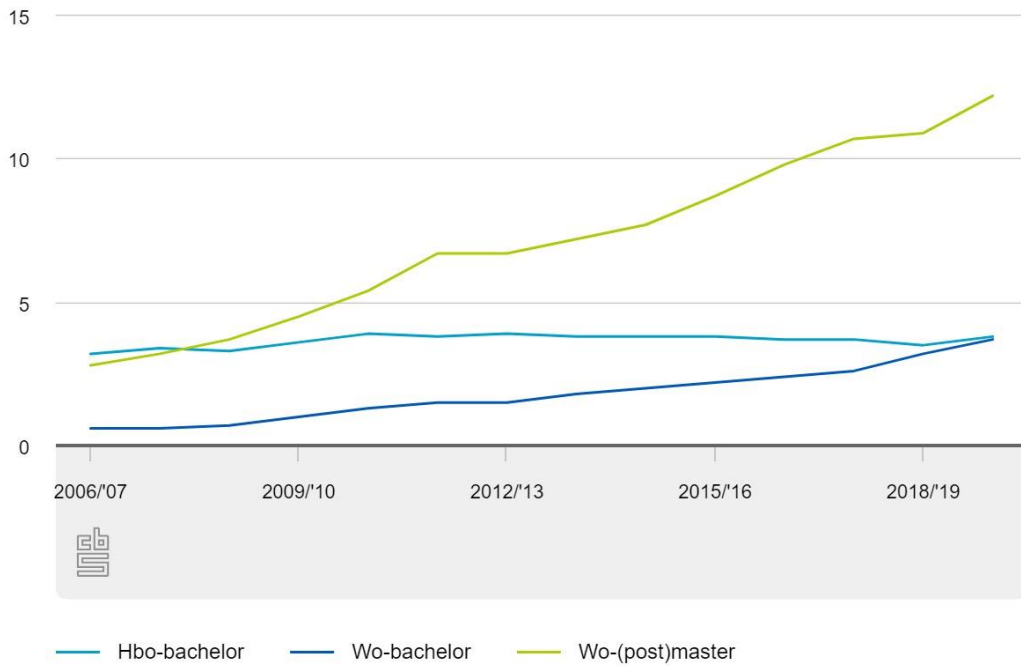

■ Niet-internationaal ■ Internationaal

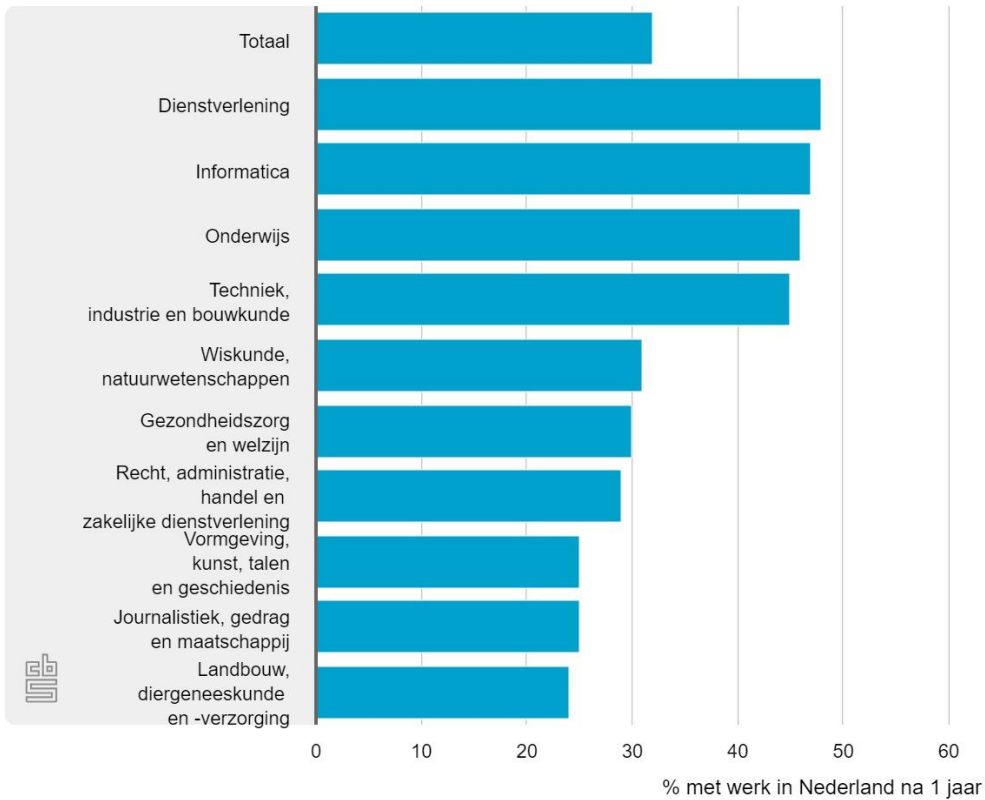
*voorlopige cijfers

Gediplomeerde internationale uitstromers

x 1 000

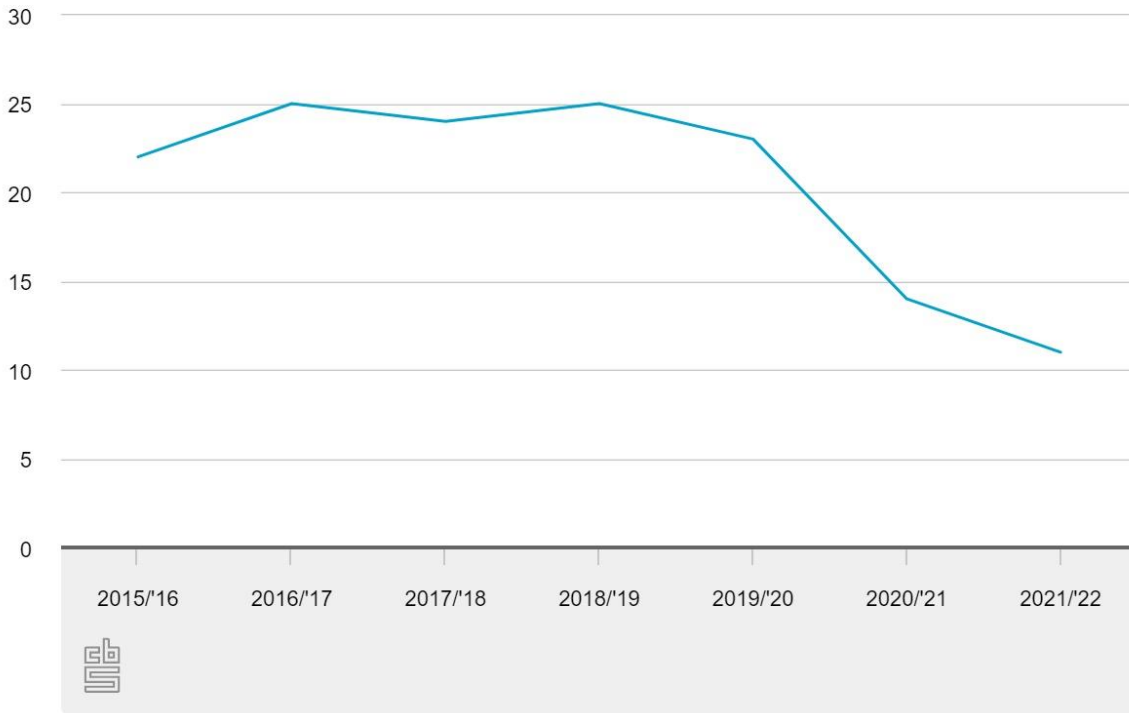

Werkende internationale afgestudeerden 2018/'19, naar studierichting

Studiepuntmobiliteit hoger onderwijs naar afstudeerjaar

% van afgestudeerden

Figure B6.1. Share of international or foreign students in tertiary education in OECD and partner/accession countries (2019, 2020 and 2021)

In per cent

